

**Zápis z jednání
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina č. 5/2018
konaného dne 20. 11. 2018**

Přítomni:

1. Milan Brychta	7. Jaromír Kalina
2. František Kučera	8. Hana Hodáčová
3. Josef Myslivec	9. Jan Zimmermann
4. Lucie Vichrová (předsedkyně)	10. Mária Pilková
5. Ludmila Řezníčková	11. Jan Joneš (tajemník)
6. Josef Herbrych	

Nepřítomni (omluveni):

1. Zdeněk Ryšavý	4. Bohumír Nikl
2. Karel Malinský	5. Martin Malina
3. Atila Koncz (místopředseda)	

Hosté:

1. Martin Hyský (člen rady kraje)	3. Jaroslav Mikyna (OŽPZ)
2. Eva Horná (OŽPZ)	4. Radek Zvolánek (OŽPZ)

Program:

1. Zahájení
2. Informace o řešení dopadů dlouhodobého sucha
3. Grantové programy Fondu Vysočiny
4. Vyhodnocení činnosti komise za rok 2018
5. Plán činnosti komise na rok 2019
6. Diskuse a různé
7. Závěr

1. Zahájení

Lucie Vichrová, předsedkyně Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina, přivítala všechny přítomné a hosty a zahájila jednání. Dle počtu přítomných členů konstatovala, že je komise usnášeníschopná. Přednesla návrh programu jednání, který byl 10 hlasy schválen. K zápisu z minulého jednání nebyly vzneseny žádné připomínky a byl všemi přítomnými schválen.

2. Informace o řešení dopadů dlouhodobého sucha

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jaroslav Mikyna uvedl, že většina významných vodních toků na Vysočině během letošního roku dosáhla významně podnormálního stavu vody a v mnoha profilech byl překročen tzv. ukazatel sucha. Rovněž došlo k výraznému poklesu hladiny povrchové vody ve vodárenských nádržích, odběry vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou ale zatím ohroženy nejsou. Problémy se zásobováním pitnou vodou mají desítky menších obcí v kraji, napojených pouze na lokální

zdroje podzemních vod s proměnlivou kvalitou a kvantitou vody. Srážkový deficit na území kraje od roku 2015 do konce října 2018 již přesáhl 430 mm. Se vši pravděpodobností bude letošní rok z hlediska srážek na území Kraje Vysočina horší než suchý rok 2015. Od roku 2015 jsou na území kraje rovněž vyšší průměrné teploty oproti dlouhodobému normálu, což znamená i podstatně vyšší výpar. Údaje o vývoji teplot a srážek na území kraje vycházející z údajů Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“), (podkladový materiál Kžp-05-2018-02, př. 1).

Vzhledem k výše uvedenému a k nedostatku vody v některých obcích na území Kraje Vysočina v posledních 4 letech hejtman inicioval již počátkem roku 2016 zřízení pracovní skupiny k řešení dopadů dlouhodobého sucha a nedostatku vody na území kraje jako svého poradního orgánu v této oblasti. Výstupy činnosti pracovní skupiny jsou dva materiály, které byly projednány v orgánech kraje včetně zastupitelstva kraje dne 15. 6. 2016, a budou dále diskutovány a aktualizovány. Výstupy byly následně zveřejněny na webových stránkách kraje v dokumentech OŽPZ. Obce na území kraje o zveřejnění byly informovány. Jedná se o metodický materiál – Doporučení pro obce a obecní úřady Kraje Vysočina k možnému postupu v případě nedostatku vody a Návrh krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých opatření, která by měla napomoci snížení dopadů sucha a nedostatku vody. V roce 2017 byly oba materiály aktualizovány.

Koncem roku 2017 zadal hejtman kraje OŽPZ zpracování materiálu k zadržování vody v krajině na území kraje. Materiál byl zpracován a projednán na zasedání rady kraje dne 17. 4. 2018 a poté zveřejněn na webových stránkách kraje. Současně byl pro obce uspořádán k této problematice dne 12. 4. 2018 seminář.

Dne 20. 6. 2018 se konalo jednání výše uvedené pracovní skupiny. V letošním roce byl v rámci pracovní skupiny zřízen řídicí výbor, který se věnoval zejména problematice vodárenských odběrů a manipulace s povrchovou vodou na vodárenských nádržích. Jednání řídicího výboru se konalo dne 28. 6. 2018, další jednání proběhne dne 28. 11. 2018. Krajský úřad, OŽPZ se účastní i jednání pracovních skupin, které jsou zřízeny jednak na Povodí Moravy, s.p. (poslední jednání se konalo dne 13. 11. 2018) a jednak na Jihomoravském kraji (poslední jednání dne 17. 10. 2018).

V současné době probíhá mezirezortní připomínkové řízení k návrhu tzv. suché novely (změny) vodního zákona.

Aktuální stav na vodárenských nádržích na území kraje je zveřejněn na webových stránkách www.voda.gov.cz. Materiály a výstupy z činnosti pracovní skupiny i další informace k problematice sucha jsou zveřejněny na webových stránkách kraje www.kr-vysocina.cz v dokumentech OŽPZ / voda (ochrana před suchem).

Kraj Vysočina problematiku dlouhodobého sucha a nedostatku vody vnímá velice intenzivně a snaží se jí řešit. Bohužel však je nutno konstatovat, že kompetence a finanční možnosti kraje i krajského úřadu jsou značně omezené.

Podpora přípravy i realizace opatření k ochraně před následky sucha je zohledněna v návrhu rozpočtu kraje na příští rok. Dotační tituly Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství jsou zařazeny v rámci programů „Čistá voda 2019“ (podpora pořízení studií a projektů) a „Stavby ve vodním hospodářství 2019“ (podpora realizace staveb vodních děl) do Fondu Vysočiny. Pro příští rok je navrženo jednak navýšení alokace finančních prostředků a jednak rozšíření možností poskytované podpory. V roce letošním byla alokace finančních prostředků v této oblasti 67 milionů Kč, pro rok příští je navrženo 77 milionů Kč, přičemž příjmy kraje se pohybují pouze okolo 16 milionů Kč ročně. Kraj Vysočina poskytl od roku 2002 do oblasti vodního hospodářství celkem téměř 840 milionů Kč.

Na základě žádostí Povodí Moravy, s.p. krajský úřad, OŽPZ projednal a v září 2018 i schválil mimořádnou manipulaci s vodou na vodárenských nádržích Hubenov a Vír spočívající v omezení minimálního zůstatkového průtoku ve vodních tocích pod oběma nádržemi z důvodu klesající hladiny v obou nádržích a zajištění zabezpečení vodárenských odběrů.

Dne 16. 10. 2016 v Jihlavě proběhlo jednání krajského úřadu, OŽPZ se zástupci významných vodárenských společností týkající se vodárenských odběrů. Vzhledem k narůstajícímu deficitu srážek na území kraje OŽPZ inicioval další jednání ohledně možností projednání mimořádné manipulace na vodárenských nádržích a prověření možností náhradního řešení zejména ve vztahu k nádrži Hubenov.

V současné době krajský úřad, OŽPZ vede na základě dalších žádostí Povodí Moravy, s.p. správní řízení o schválení mimořádné manipulace na dalších vodárenských nádržích.

V následné diskusi se členové komise vyjádřili k otázce centrálního řešení problematiky sucha (se strany státu a ministerstev), hospodaření s vodou, zásahů do krajiny a zvýšení kapacity krajiny ohledně vsakování vody (pozemkové úpravy), vodních zdrojů, realizaci rekonstrukce Jiřínského a Jedlovského přivaděče do vodárenské nádrže Hubenov (k aktuálnímu stavu řešení se vyjádřil Jaroslav Mikyna), vodohospodářské struktury obcí, plánu rozvoje vodovodů a kanalizací ČR – navrženo propojení vodárenských soustav, což následně bude zapracováno i do Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (k plánu rozvoje se vyjádřil Martin Hyský), stavby retenčních nádrží i u jednotlivých obcí a domů – podpora ze strany kraje i státu. V souvislosti s problematikou sucha byla řešena kůrovcová kalamita (ke kůrovcové kalamitě se vyjádřila Eva Horná).

Dále proběhla diskuze o lokalitách (území) hájené pro akumulaci povrchových vod (další možné nové vodní nádrže v České republice), které jsou uvedeny v jejich generelu:

<https://www.databaze-strategie.cz/cz/mze/strategie/generel-uzemi-chranenych-pro-akumulaci-povrchovych-vod-a-zakladni-zasady-vyuziti-techto-uzemi?typ=download>.

Jaromír Kalina požádal, zda by zástupci společnosti JVAK (zástupci statutárního města Jihlavy) mohli být pozváni do pracovní skupiny řešící problematiku sucha.

Na základě podnětu Jaromíra Kaliny byla diskutována možnost uskutečnění exkurze členů komise na vodárenskou nádrž Hubenov a související vodárenské objekty (čerpací stanice Rantířov, Pístovské rybníky a úpravna vody Hosov).

Úkol: Prověření možnosti uspořádání exkurze členů komise pro životní prostředí na vodárenskou nádrž Hubenov a související objekty. Sdělení vhodného termínu členům komise prostřednictvím koordinátorky komise.

Odpovědnost: Jaroslav Mikyna, Radek Zvolánek, koordinátorka

Usnesení 007/05/2018/Kžp

Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina bere na vědomí

informace o řešení dopadů dlouhodobého sucha;

doporučuje

radě kraje podporovat poskytování dotací do oblasti vodního hospodářství ve zvýšeném rozsahu i v následujících letech.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

V době hlasování nebyla přítomna členka komise Ludmila Řezníčková.

3. Grantové programy Fondu Vysočiny

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jan Joneš sdělil, že do Fondu Vysočiny jsou v gesci odboru životního prostředí a zemědělství pro rok 2019 navrhovány následující programy:

Prioritní oblast 3 - Moderní infrastruktura a mobilita:

- Čistá voda 2019;
- Stavby ve vodním hospodářství 2019.

Prioritní oblast 4 - Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov:

- Hospodaření v lesích 2019;
- Zemědělské akce 2019;
- Odpady a ekologická výchova 2019.

Program Stavby ve vodním hospodářství 2019

Radek Zvolánek uvedl, že se jedná se o pokračování stávajícího dotačního programu podle Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací na infrastrukturu vodovodů a kanalizací. Je navržena podpora staveb vodních děl v oblasti vodního hospodářství ve 3 podprogramech. V podprogramu A podpora výstavby nebo intenzifikace vodovodů pro veřejnou potřebu včetně příslušných objektů (jímací objekty, vodojemy, úpravny vody, čerpací stanice, armaturní šachty, apod.). V podprogramu B podpora výstavby nebo intenzifikace stokových (kanalizačních) systémů pro veřejnou potřebu odvádějících odpadní vody a sloužících veřejné potřebě (pouze v případě, že bude zajištěno čištění odpadních vod z této kanalizace), výstavba nebo intenzifikace ČOV pro veřejnou potřebu nebo zajištění přiměřeného čištění odpadních vod, včetně zavedení odstraňování dusíku a fosforu nebo vhodného řešení kalového hospodářství. Nově je navržen podprogram C na podporu výstavby nebo rekonstrukce malých vodních nádrží včetně rybníků, poldrů a souvisejících vodních děl, které podpoří vodní režim krajiny, posílí retenci a akumulaci vody v krajině a podpoří řešení dopadů dlouhodobého sucha. Při rekonstrukci musí dojít ke zvýšení bezpečnosti při zvýšených průtocích. Celková finanční alokace je navržena ve výši 70 mil. Kč. Příjem žádostí bude v termínu 14. 1. 2019 - 4. 2. 2019.

Na základě připomínky Milana Brychty bylo diskutováno jedno z kritérií hodnocení tohoto programu a to bodové hodnocení dle počtu řešených obyvatel.

Program Odpady a ekologická výchova 2019

Eva Horná uvedla, že se jedná o sloučení dvou stávajících dotačních programů, oba programy mají dlouhodobou tradici a jsou cílovými skupinami žádány. Program se bude dělit do dvou podprogramů: Podprogram Odpady s cílem přispět k plnění úkolů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina, a to podporou opatření vedoucí k předcházení vzniku odpadů, správnému třídění jednotlivých využitelných složek odpadu, využívání výrobků vyrobených z recyklovaných materiálů a předcházení znečišťování veřejného prostranství odpadky. Podprogram Ekologická výchova přispěje k plnění cílů Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Kraje Vysočina i Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina. Celkový objem finančních prostředků je navržen ve výši 3. mil. Kč, z toho podprogram Odpady 2. mil. Kč a podprogram Ekologická výchova 1 mil. Kč. Příjem žádostí bude v termínu od 15. 1. 2019 do 31. 1. 2019.

Program Hospodaření v lesích 2019

Eva Horná uvedla, že při setkávání s vlastníky a nájemci lesů (včetně jejich zástupců ve SVOL a České lesnické společnosti) je enormní zájem o pokračování poskytování dotací s důrazem na řešení důsledků klimatických změn, proto se program zaměřuje na opatření v lesích za účelem přispívat k snižování ohrožení lesů a důsledků kalamit - podporou např. použití vhodného reprodukčního materiálu, ochrany a potřebné péče o založené lesní porosty, výchovy porostů,

nebo použití vhodných technologií apod. Celkový objem finančních prostředků je navržen ve výši 7,5 mil. Kč. Příjem žádostí bude v termínu od 14. 1. 2019 do 8. 2. 2019.

Uvedené programy budou předloženy na nejbližším jednání zastupitelstva kraje. Zbývající programy jsou zatím v rozpracovanosti.

Z následného jednání se omluvil člen komise Milan Brychta.

**Usnesení 008/05/2018/Kžp
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina
doporučuje**

- radě kraje, aby doporučila zastupitelstvu kraje vyhlásit program „Stavby ve vodním hospodářství 2019“ dle materiálu Kžp-05-2018-03, př. 1,
- radě kraje, aby doporučila zastupitelstvu kraje vyhlásit program „Hospodaření v lesích 2019“ dle materiálu Kžp-05-2018-03, př. 2,
- radě kraje, aby doporučila zastupitelstvu kraje vyhlásit program „Odpady a ekologická výchova 2019“ dle materiálu Kžp-05-2018-03, př. 3,

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

František Kučera informoval o probíhajících jednáních ohledně kůrovcové kalamity a o snaze zajištění finanční pomoci vlastníkům lesů. Požádal, zda by mohlo být za strany kraje uvažováno nad možností jiné podpory pro vlastníky lesů (zejména pro malé vlastníky). Na základě této žádosti komise diskutovala potřebnou a možnou výši podpory a navrhla usnesení ve věci návrhu na zvýšení rozpočtu kraje na řešení kůrovcové kalamity.

**Usnesení 009/05/2018/Kžp
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina
doporučuje**

radě kraje, aby doporučila zastupitelstvu kraje zvýšit alokaci rozpočtu kraje na kapitole Zemědělství na řešení problematiky kůrovcové kalamity v roce 2019 o částku 100 mil. Kč.
Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Z následného jednání se omluvil člen komise Jaromír Kalina a člen rady kraje Martin Hyský.

4. Vyhodnocení činnosti komise za rok 2018

Jan Joneš uvedl, že zasedání komise pro životní prostředí byla v roce 2018 tematicky zaměřena (např. ovzduší, odpady, voda, grantové programy FV). Jako poradní orgán rady kraje projednala komise na svých jednáních v roce 2018 množství strategických materiálů.

Lucie Vichrová sdělila, že komise na svých zasedáních projednala a připomínkovala řadu materiálů připravovaných odborem životního prostředí a zemědělství a předkládaných radě kraje a následně zastupitelstvu kraje. Členové komise byli v průběhu roku seznamováni s dalšími důležitými materiály z oblasti životního prostředí.

5. Plán činnosti komise na rok 2019

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Lucie Vichrová sdělila, že návrh plánu činnosti komise je připraven v podobné struktuře jako pro rok 2018 s tím, že dle aktuální potřeby je možné plán činnosti v průběhu roku doplnit.

Vznesla podnět na uspořádání výjezdního zasedání např. do školského zařízení pro zájmové a další vzdělávání Chaloupky o.p.s.

Bohumír Nikl vznesl elektronicky dne 14. 11. 2018 návrh na zařazení bodu do plánu činnosti, „Řešení problematiky lesního hospodářství, v současné době aktuální kůrovcové kalamity“ na plánované 2. zasedání komise v dubnu 2019.

V následné diskusi k projednávanému plánu činnosti předložila Eva Horná členům komise nabídku zaměřit se na odpadové hospodářství a uspořádat exkurzi ve společnost Rumpold s.r.o. v Havlíčkově Brodě, která je zaměřena na zpracování elektroodpadu, nebo společnosti CEREPa, a. s, která je zaměřena na zpracování papíru.

Na zasedání komise v dubnu 2019 bylo zařazeno do plánu činnosti téma „Řešení problematiky lesního hospodářství (problematika kůrovce)“. Členové komise se dále shodli na upořádání jednoho výjezdního zasedání v září 2019 a to ve školském zařízení pro zájmové a další vzdělávání Chaloupky o.p.s.

K návrhu činnosti již nebyla vznesena žádná další připomínka ani návrh na doplnění. V upravené podobě bude plán činnosti komise na rok 2019 předložen radě kraje ke sválení.

**Usnesení 010/05/2018/Kžp
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina
doporučuje**

radě kraje schválit Plán činnosti Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina na rok 2019. Usnesení bylo přijato 8 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

6. Diskuse a různé

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **úterý 8. ledna 2019, od 14.30 hodin.**

7. Závěr

Závěrem předsedkyně poděkovala všem přítomným za aktivní účast a ukončila zasedání.

Ing. Lucie Vichrová

předsedkyně Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina

Ing. Jan Joneš

tajemník Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 27. 11. 2018.